

N° 34.

Birmdeenä 22. August

1866.

Ceefschemmes sinna.

No Mihgas. 11tä August pulst. 7 Leelfirsts Nikolai Nikolajewitsch, augsta Keisera brahlis, pa dselsu-zekku të atbrauza. Lihds ar zitteem pawaddoneem lihds bij atbrauzis flawenais generalis v. Todleben. Dselsu-zekka nammä fcho augstu weefi fagaidija un fanehma muhsu augsti-zeenigs generalgubernators grabhs Baranow, zivil-gubernators Dettin-gen, Mihgas birger-meisters Schwarz, Widsemmes muischneeku weetneeki un daschi karra-wihru augstatee wirfneeki. Weena dalka pilssehtas gwardu jahschus Leelfirstu pawaddija us basnizu un no turrenes us pilli, fur jau atkal zitti pilssehtas gwardi bij preef-schä. Pulsten 8 Leelfirsts dewahs us kumedinunamma un no tejenes us Hinnes flunstigu jahstneeku mahju un tad atkal us jauki apgaismotu pilli atpalkaf, fur dseedataju beedriba ar dseefmahm to jauki ap-sweizinaja. Wifs zekchs no dselsu-zekka lihds pilli bij tauschu pilns, kas augsto weefi ar flannu „urrah“ ap-sweizinaja. Dhträ deenä preefch pufsdeenas Leelfirsts us lebgera saldatu pulkus pahraudija, tad Saksaukä Thilo lunga semmes un lohpu-lohpshanas-faimneezi bu ar leelu patilshchanu aplubtoja un pehdigi Wagnera leelo pufku-dahrju armelleja. Pulsten 3 pehz pufsdeenas pa dselsu-zekku aisbrauza us Itschilli. Tè nu stanstu-razzeju pulki pa wiffu waffaru bij strahdajusch, semmes appalschä gangus taifidami, kas ar pulweri pilditi un paschä tai brihdi, kad Leelfirsts të atnahza, tiltu taifija pahz dauganu — kà tas wifs karra-lailä pee pilssehtu usneemshanas darrams. Uzumirkli wifs tas tilka aisdedsinahs un ar leelu trohlni gaisä ussprahga neween tilts, bet arri wiffi tee semmes gabbali, kam pulweris listä ap-

passchä, të, ka wiffas waffaras darbs us reisi bij is-nihzinahts. Sinnams, tas saldateem par mahzishanobs ween bijis darrams un kas paschi ar sawahm azzim to wiffu redsejusch, leezina, ka deesgan grubts un stunstigs tabds darbs effoh. Leelfirsts ar wiffu bijis pilnä meerä un pateizahs til labbi wirfneekem, kà arri saldateem, un lizzis tublin pa telegrafu Keiseram sinnu laist, kà të wiffu atraddis pehz prahta. Itschilli ar karra-wirfneekem maltiti noturrejis, augstais weefis tai paschä wakkarä no wiffem mihligi at-waddijees, pa dselsu-zekku aisbrauza us Warschamu.

— Netif ween muhsu aptuhwumä, bet arri dauds zittäs weetas pa Wid emmi un Kursemmi schogadd' atkal kartuppekem usgabjuse ta sinnama fehriga. Baur to, ka Juli mehnesi pahz dauds leetus lihja un pa brihshchem faule spihdeja, kartuppeku lasti palikka melni, fahla smirdeht un nolabrahs us semmi. Sinnams, ka tublin ar' paschi kartuppeki semmes ceefschä wainojahs un fahla puht. Ja nu faufs laifs ilgaki pastahwetu, tad wehl zerriba, ka puh-schana drihshl nostahsees tur, fur ta wehl kartup-pelus paschus naw aistitkuse.

— Widsemmes zivil-gubernators Dr. v. Dettin-gen 14tä August effoh aisbrauzis Widsemmes augstahs semmju un pilssehtu teefas pahrlubfoht.

No Pehterburgas. Pahz to fauno beedribu (eefahlums 3.1. Nri.) raksta tablat wehl të: „Tahs dohmas, Keiseru notaut, tad til teem raddabs, kad weenas winnu partejas leelafais wirfneeks Karakofowa tumejs raddineeks no Pehterburgas atkal pahzbrauza Moskawä. Tas Pehterburgä bij pasihstams tizzis ar labdu wihru, kam tabds pats dumpineeka gars un prahts kà schim un tas pats bij patlabban

Pahrreisojis no Schweizu semmes, fur tas 1865ta
 Gadda aisbrauzis. Karakosowa peeminnehts raddi-
 neefs fameem zitteem beedreem nu pastahstija, ka
 ahrsemme effoht weena dumpineefu komiteja, kas arri
 tihsojohht us to, walbineefus nokaut un ka ta patte
 komiteja effoht apsohlijusehs Kreewu-semmes dumpi-
 neefus apgahdaht ar eerohthscheem un zittadahm wai-
 jadsibahm. Tad nu winsch dewa padohmu, ka arri
 te Moskawa waijagohht eetaisfihht tahdu paschu fleppenu
 beedribu. Scho beedribu tee nosauza „elli“ un
 schahs beedri usnehmahs to negantu fleplawibas
 darbu un ar nahwi apdraudeja arri tahs ohtras bee-
 dribas, kas sauzahs „eerikteschana“ beedrus, ja tee
 nedarrischoht, kas teem pawehlehts. Pahr Keisera
 nokauschanu tee spreedta ta: weenam wiannu beedram
 waijagohht to negantu grehku padarriht; tam waija-
 goht few klahht tur-reht gipti un tahdus usstubbina-
 schanas rakstus, zaur to lai laudihm teel sinnamas,
 tadeht Keisers nokauts un zaur to lai tee skaidri
 saproht, us kahdu wihst walsts buhschana tilschoht
 pahrwehrtita. Tam grehka gabalam, kas taisotees
 Keiseru nokaut, waijagohht no wiannu beedribas ta la
 atkaphptees (ar zitteem beedreem ne-saetees) un wif-
 fahm negantibahm padohptees, lai newarretu dohmaht.
 ka wiannam zits grehtaks grehka darbs prahda; un
 tad tam tas grehka darbs isdeweess, tad lai pats
 sewi nogiptejoht. Te tee nu dohmaja, ka tee dumpja
 raksti, kas fleplawam klahht, laudis tilschoht sinnami.
 Tad tee dohmaja, ka tad, kad Keisers buhschoht no-
 kauts, tee wiffa walste fataisfichohht dumpi. Kahdi
 beedri no eerikteschanas-beedribas sawa starpa spree-
 dahs pahr tahs „elles“ eerikteschanu. (Preefsch „ee-
 rikteschanas“ un tahm zittahm daschadahm beedri-
 bahm Moskawas kreise bijuschi ihpaschi likkumi sa-
 rakstiti, kas, pirms tee leelake preefschneeli tikka sa-
 nemti, bijuschi atdohti zitteem beedreem rohlas un
 schee tohs isnihzinajuschi.) Zitti no winneem saz-
 zijuschi, ka wehl effoht par agri, Keiseru nokaut, tas
 neko labbu neisdarrischoht; bet Karakosows, kas, la
 zitti beedri isfazzija, arween kluffi un dohmigs stai-
 gajis, us to pastahwejis un, to gribbedams isdarriht,
 pirmâ leelâ gawena neddekâ us Pehterburgu dewees,
 fur tas ar peeminnetu Moskawas kreises dumpineefu
 weetneefu kohpa sadewahs. Schis beedris jau ih-
 paschi bij pasihstams zaur fameem raksteem, to liz-
 zis drikkelt un fur jaunekteem par samaitaschanu
 dauds skahdigas dohmas un mahzibas eelscha un
 kohpa rakstijahs ar wiffeem eelsch un ahrsemmes
 dumpineefu beedribahm. Schis arri to bij nodoh-
 majis, to walsts likkumu pahrtahpeju Tscherneschewska
 no zeetumneefu-darbeem atswabbinahht, lai tas ahr-
 semme apgahdatu un isdohtu tahdas awises, kas to
 nodohmatu walsts-pahrwehrtischanu Kreewu-semme
 lai felme. Schi nodohma tikka Pehterburgâ tam
 peeminnetam Moskawas beedribas preefschneefam,
 Karakosowa raddineefam, sinnama darrita; tas pats
 ar dascheem zitteem no Moskawas bij atnahzis, Mal-

zowa fabrika strahdneefus us dumpi un nepaklausibu
 fastubbinahht. Lai to peeminnetu arrestantu Tscher-
 nischewsku warretu atswabbinahht, tikka no Mosk-
 was aprinka weens no wiannu beedreem isrihsohts
 us Sibiriju braukt. Scho tas preefschneefs Peh-
 terburgâ apgahdajis ar wiltigahm passcham, ar tah-
 dahm sahlehbm, ar to waktneefus eemihosinahht un ar
 gipti, ar to sewi paschu nogallinahht, ja neisdohdahs;
 tas arri dewis lihds gramatas pee daschadeem zil-
 wefeem rihta-puffes un walkara-puffes Sibirijâ, fur
 daschi aisfuhrtiti Pohki dsihwo, ar to, la redsams,
 winsch kohpa sinnajees. Schis pats preefschneefs
 Juli 1864 weenu sawu beedru us Moskawu fuhrti-
 dams, Moskawas beedreem usdewis pahr to gahdaht,
 ka to zaur Moskawu us Sibiriju fuhrtitu launa-dar-
 ritaju Serno-Solowjewitschu gahdatu atswabbinahht.
 Schee paschi pee behgschanas bij palihdsesjuschi tam
 1864ta gadda us Sibiriju fuhrtitam Pohkam Dom-
 browski. Pirmâ gawenu neddekâ bes kahdas parahdischa-
 nas Pehterburgâ atbrauzis, Karakosows te dsihwoja pa
 daschadeem trakteereem, zitteem kohrteem un pee
 weena dohtera, kas 4 deenas no weetâs tam dewa
 ruhmi un pahrtikku, jo tas sinnajâ, ka Karakosowam
 passes ne-effoht un ar to eelaidahs wallodâs, la lau-
 dis warretu isplattihht dumpja dohmas. — Karako-
 sows isstahsta, ka winsch no ta pascha dohtera dab-
 bujis sinnahht, ka Pehterburgâ arr' daschadas tahdas
 launas beedribas jau effoht. Pee ismetleschanas
 arr' israhdiyahs, ka tas dohteris Karakosowu pehdigâ
 reisâ Pehterburgâ buhdamu, leelbeenas neddekâ, reisu
 reisehm redsejis, pirms tas sawu negantu grehku darbu
 bij padarrijis un tam reis' wehlejis ahrstu namma
 pahrgulleht, fur wiannam bijuse walts tai nakti. Peh-
 terburgâ buhdams, Karakosows sawu sarakstitu pa-
 fluddinaschanu us „strahdneefu draugeem“ isdallija
 ammatneefem un fabriku strahdneefem, pats dsih-
 woja palaidigi un staigaja pa trakteereem un schen-
 keem. Bet kad kahdi tahs fleppenas beedribas „el-
 les“ peederrigee mannijs, ka Karakosows bij nodoh-
 majis sawu padohmu jau isdarriht un bihjajahs, ka
 zaur wianna neprahstigu dsihwoschanu wiss neteefoht
 klaijumâ, tad zettortâ gawenu neddekâ diwi no teem
 reisoja us Pehterburgu, Karakosowu pahrrunnahht, lai
 tas eijohht atpakkat us Moskawu. To tee taggad
 atradda par dikti waijadfigu, jo zitti no teem Kei-
 sera nokauschanai bij pretti, woi arri dohmaja, ka
 wehl ne-effoht laiks, tadeht, ka laudis wehl ne-effoht
 us dumpi gattawi fataisfiti. Zitti dewa tahdu pa-
 dohmu, ka dumpja dohmas drihsal isplattischoht ta,
 kad pawassarâ 1866 kahdi wiannu beedri reisofchoht
 us daschadahm gubernijahm un tur laudis us to
 pahrrunnaschoht. Karakosowu te atradda kahdâ weetâ
 netahht no Keisera pils, semneefu drehbes apgehrbu-
 schohs, to eelabbinajâ kahdâ schenki un luhsoja to
 pahrrunnahht, lai tas sawu nodohmu atmettoht un
 us Moskawu atpakkat greeschotees. Kad schee pakkat
 fuhrtitee 3 deenas Pehterburgâ bij nodsihwojuschi,

tad tee reisoja us Moskawu atpakkat, bet Karakofow's palikka Pehterburgâ libds leela gawena beigahm. Pehdigi Karakofow's dabbuja sianu no sawa raddineeka, lai eijohit us Moskawu atpakkat. Tad nu leelâ peektdeenä wiasch aishbrauza, bet paschâ leeldeenâ neddekâ bij atpakkat Pehterburgâ un nomettahs Snamenskaja traakteeri, apmekleja to jau peeminnetu dokteri, dabbuja no ta naudu preeksch daschabm wajadsibahm un tam arri pastahstija, ka gribboht sawu grehka-darbu isdarriht. Te nu wiasch no eerohschukalleja pirka lohdes un pulweri leeldeenâ sestdeenâ dabbuja no turrenes, sur to taifa; pistoli no Moskawas bij libds atweddis. Daschi „eeritteschanas“ un „elles“ beedii peerahdija sawus libdsinatajus Moskawâ un zittâs weetâs, stary kurreem Moskawâ zitti Pohki bij, kas to ggipti apgahdajuschi. Wehl zitti Pohki tahdi tiffa useeti un sanemti Moskawâ un Pehterburgâ. Scho darbs effoht bijis, noseedsjeem palihdseht behgt un tohs flehpt, sanemt to naudu, kas Pohku arrestanteem suhtita, ismainiht wiltigus naudas papihrus, lai Pohku behglus warretu ar naudu apgahdabt. Kommissione neustizamu zilweku papihrus pahrluhfodama, wehl dauds zittus blehschus usgahjuse, stary kurreem zitti bijuschi daschu no waldischanas atwehletu beedribu dibbinataji un brijwskohlu zehleji. Leela datta no teem libdsinatajeem, kas wissu flaidri isjazzija, un zitti, kas sawu aplamibu noschehloja, paschi apleezinaja, ka winni tahdâ grehka krittuschi zaur to, ka polizeja pawiffam kuhtra blehdneekeem pakkat kuhthoht; zaur dumpineekeem raksteem, kas paschu semme isdohiti un zaur ahrsemmes raksteem, so bes gruhthibahm weegli warroht dabbut; tas wiss teem jau jaunibâ prahtu sajanzis, eedohmajohit un tizzohit, ka jauki tas buhtu, kad wissi zilweli weenadâ kahrtâ buhtu u. t. pr. Ar to wissu apsinaschanu un tizzibu pasaudejuschi, grehkeem padewuschees un — tas wiss to leelo sleftawibas grehku djemdejis.

Wehl no Pehterburgas. Pah to Pohku zeetumneeku dumpi, kas iszehlees Sibirijâ, taggad tahda siana nahluse, ka wiss tas dumpis jau effoht noslahpehts. No teem 710 arrestanteem, kas us dumpi sazehluschees, libds schim tikkai 2 ween wehl atlittuschi, kas ne-effoht sakerti; zitti wissi pa leelakai dattai paschi padewuschees un mas ween effoht sauschana krittuschi. Bil saldatu pee schahs sawaldischanas krittuschi, tas nau sinnamis, bet tas gan teesa, ka adjutants Porochow's krittis. Pallawneeks Tschenejew's naw eewainohits, bet Pohki to sawangotu turrejuschi libds ar pallawneeku Schah un diweem kasaku wirsneekeem, so pehzak no saldateem bihdamees meschâ eebehgdami, atstahjuschi.

— Awise „Seemela poste“ stahsta, ka 22 karrâ-fuggi (stary kurreem tee leelee „Nikolaus I.,“ „Sewastopol,“ „Dmitri Donskoi,“ „Leneohsch,“ „Strelez un Perun“) eeschohit juhâ, prinzeffi Dagmaru ar leelu gohdu sanemt, kad ta September mehnest us Pehterburgu nahks.

No Nehjanas gubernijas raksta, ka 28tâ Juni wehtra ar pehrkonu sur 236 mahjas, 333 rijas, 11 sudmallas un 5 basnizas pohstijuse, leelu pulku kohku no saknehm israhmuse un 11,820 deffetines labbibas tihrumu samaitajuse. Skahde effoht 273,414 rubkus leela.

No Sewastopoles raksta, ka tas kohpmannis Teljatnilow, kas usnehmees tohs Krimmes karralaitâ Sewastopoles ohstâ nogremdetus karrâ-fuggus no uhdena iswillt, sawu darbu wehl arween us preeschu strahdajohit. Dampfuggi un zitti masakee fuggi jau senn irr iswillti; leelee fuggi turpat dibbinâ ar pulweri sapohstiti un winnu wirsdattas us augschu zeltas. Taggad strahda pee to fuggu dibbineem, kurre wehl tahdi 12 irr juhâs-dibbinâ, 1 libds 4 affis ar duhnahm aprauti. Pee scha darba strahda 40 wihri, stary kurreem 10 tahdi, kas pa uhdens appakschu strahda; schee pelna 1 rub. 75 kap. par deenu un tee augschstrahdneeki 60 kap. Waldischana wissu to mantu atwehl tam kohpmannam Teljatnilowam, bet ar to sianu, ka pa 5 gaddeem tam wajaga to ohstu tihru taifit.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Ar meera-derreschanu nu jau itt pilnigi un labbi eet us preeschu. Ar Ehtreikeescheem Pruhshi meeru noderresjuschi Praghâs pilskeshâ Behmeeschu semme un nu Pruhschu karrâspehks steigtin steidsahs no turrenes aiseet prohjam. Tapat meera derreschana arr' isdohdahs ar tahm zittahm Wahzsemmes walstehm, kas gan wehl paleef us sawahm kahjahm stahwoht, bet kam tomehr semmes-gabbali ja-atdohd Pruhscheem un ja-makfa arri sawa datta pee karrâ-tehreschanahm. Pruhshi pee teem semmes-gabbaleem ne-effoht wis tik plehfigi ka dohmaja; tee atlaischoht, so ween warroht atlaisht un paturroht tik tahdus gabbalus, so nohtigi wajaga, lai rohbeschas buhtu libdsenas un weenadas, bet ne jukku jukkam, ka libds schim dauds weetâs un zaur so drihs un weegli warr iszeltees rohbeschu sribdes. Tahs semmes jeb walstes, kas pawiffam paleef Pruhschu warrâ, arr' itt meerigas ar to, ka taggad paleeloht leelas walsts pawalstneeki. Sinnamis, ka winnu libdschinnigi waldineeki gan pawiffam zittadi dohma, jo teem ta jauna buhschana nelahdâ wihsê newarr patikt. Bet so darriht! — Annoweres kehniensch beidsoht wehl to eedohmajees, ka wiasch gribboht sawu waldischanu atdohit dehlam, kas effoht meerâ ar Pruhscheem beedrotees. Grahfs Bismarks atbildejis, ka tahds padohms taggad esfoht pa wehlu un kehniensch arr' to tadeht atsubtitu wehstneeku ar wissu winnu padohmu atraidijis. Pa tam Annoweres walsts tiffuse saweenota ar Pruhschu walsti. — Braunschweigâs erzogs arr' tahdu padohmu nehmees, ka buhschoht Annoweres kehniina dehlu par sawu trohna-mantineeku peenemt, bet birgeri sapulzejuschees kohpâ un nospreeduschi ta: Braunschweigâs erzoga walsts tif ilgi, kamehr Deews winnu

arzoğu pee dsihwibas usturrefchoht, paliffchoht ibpafcha walfts; bet pehz tam ta ar to leelo Wahzsemmes walfti, ar Prufscheem fardeenofchotees. Te paliffa! Ka Prufscheem pee farwas walfts pawairofchanas neweens zellâ ne-ees, to warr redseht jau pee ta, ka Franzufchu keifers Napoleons ar to jau pilnâ meery; jo tas no tahm ar Prufschu walfti farweenotahm semmehm farwas fubtitus ministerus aissauzis mahjâ un wiannu weeta konsukus fubtijis. Prufscheem fchinni karrâ effoht krittufchi 20,000 wihri. Wehl taggad Prufschu lasaretês guktoht lihds 33,000 wihri, stary kurreem leelaka dalka fweefchi, Ghschtreikeefchi, Salkchi u. Kohlera arri dauds kahwufe; karrâ Prufscheem tillai 1 generalis krittis, bet kohlerâ 3 mirrufchi.

No Parifses. Melfilas keisereene Scharlotte atfal aissbraufufe us mahjahm; ne-effoht nelas Parifse tai isdewees, tas irr: newarrejufe wis keiseru Napoleonu peerunnah, lai tas wehl palihds Melfilu farwaldiht. Gijohht tur deesgan raibi. Ne-effoht wis teefa, ka Matamoros stipru pilssehtu atfal atnehmufchi Suaristeem. Pee fchahs pilssehtas atdohfchanas leela fshabde notiffufe, jo Suaristi nonehmufchi frohna-mantas par 1½ millionem piafteru wehrtibas. Melfilaneefchi stipri tizzohht, ka keifers Malfilians fanemfchotees un no stipra Ghschtreikeefchu pulka pawaddihts, kahpschoht fuggi un braufschohht atpaktat us Ciropu. Salka, ka marschallis Berzaine to wiannam nepataufchoht un ja waijadsetu, ar warru pretti turrefchotees.

No Italias. Arri Italiai buhs meers ar Ghschtreikeefcheem, kas gan lihds fchim brihscham wehl pawiffam naw noderrehts. Ka rahdabs, tad Staleefchi fchoreis' gan wairat nelo nedabbuhs, ka Wenezju ween preefsch sewis. Sinnams, ka Staleefchi paschi gan ar to negribbetu meerâ palift, un labprahht wehl atreebtu Ghschtreikeefcheem to kaimu, ko padarriufchi fchohs druffin uswarredami. Bet kehninsch negribb karru fchoreis' wairat turreht, Prufschu kehnina un keisera Napoleona deht, kas us meeru fshubbina. Bet kad nu Italias kehnina warra ta isplefshahs, tad Rohmâ Pahwestam arr' rohdotees zittadas dohmas un winsch gandrihs effoht gattaws, farwas rohkas atwehrt un Wiktoru Emmanuelu fanemt, kad jau Napoleons atteizis, ka winsch tam newarroht wairs palihdsseht. — Laupitaju beedri pa Pahwesta walfti un ap paschu Rohmu til drohschi dsihwojohht, ka baggatee pilssehtneeki wairs nedrihsstohht nefur iskustetees un ta wiffas leetas effoht tohti fajukfufchas. Paschi pawalstneeki gaididami nepazeetigi gaidohht tahs nahlamas leetas kas nahls, un rahdotees jau, ka tee paschi ar warru grihbhoht few' patihlamu waldfchanu gabdahht — kas taf buhtu breejmigi, ka til tahht nahktu. Tee til gaidohht ween us to terminu, kad Franzufscheem pawiffam no Rohmas ja-aiscet prohjam. Baur to, ka Ghschtreiku walfts ta krittufe, wiffaem Italias kehnina prettineefcheem Rohmâ firds fapalufufe. Pah-

wests arr' farwâ zihnifchanâ peefuffis, un kad nu winsch paleel drohschs farwâ garrigâ gohdâ, — ko tad wairat plehstees, — jo arri us farweem karrapulleem wairs newarroht palaištees; tee to turroht par leelaku gohdu, weenas leelas tautas beedri buht, nekâ Pahwesta karrawihri. Wezza Neapeles kehnina familija no Rohmas jau klibstohht prohjam.

No Turku walftes. Turku sultanam atfal behdas un raises. Wehl ar Moldawas semmehm naw nekahdâ gallâ, woi tahs wehl us preefschu wianna wirswaldibu paturrehs, woi ne, te jau zittâ mallâ kaudis ihsti fahht dumpotees. Kandias fallas eedfihwotaji wianna waldfchanai glufchi atfazzijufchees, tapehz, ka winsch wiffas wiannu daschadas pagehreschanas atraidijis nepeepilditas. Schahs fallas eedfihwotaji, kas wairat Greeki ween irr, Greeku un zittu Ciropas waldfchanu kareogus uswillufchi wiffas mallâs. Ta tur nu pilnigs dumpis prett sultanu iszehlees un dumpineeki Greeku semmes ministeri, generali Kalergis, iswehlejufchi par farwu augstato wirfneeku. Tomehr Greeku semmes kehninsch to neatlaischoht wis, bet falkohht, ka wehl janogaida, ko zittas leelabs Ciropas waldfchanas pahh to fazzijohht. Greeku galwas-pilssehtâ Atehnê Turku Greeki farwadu aisschawefchanas beedribu eetaiffijufchi un Turku fubtitus ministeris no kehnina pagehreis finnaht, us ko fchi beedriba zehlfufchs. Salka arr' ka Greeku kehninsch us teem zittu waldfchanu fubtiteem ministereem fazzijis un teem lizzis farwahn waldfchanahm pasinnohht, ka winsch newarroht tohs Kandias eedfihwotajus tahdâ behdigâ buhschanâ bes palihdsibas atstahht. Wiffujauanalabs sinnas stahsta, ka dumpis augohht augdams un rahdotees, ka Greeku semme arr' eefchoht pulkâ. Kandias jeb — pehz wezza wahrda — kreetas eedfihwotaji jau dauds reis' dumpojufchees pretti' sultanu, bet fchoreis' teem pawiffam zits, prohti, garrigs mehrkis. Winni grihbohht waktâ tilt no Konstantinopeles patriarka un farbeedrotees ar Helleneefchu-Greeku walftes basnizu. Kad nu sultans tam pretti stahw, tad wianni dumpojahs. — Arri Bihperes fallâ Greeki dumpojotees.

Jubras tabtrafstitawa.

Tabtrafstitawas jeb telegrafi taggad arri jau Wallâ, Walmeere un Behfis atrohdahts. Lassitaji sinn', ka ar telegrafi zaur drahti sinnu laifch no weenas pilssehtas uf ohtru. Bet ka tad nn sinnu laifst no weenas pasauls-dalkas uf ohtru, fur jubra starpâ. Arri to zilweli isgudrojufchi un drahti liffufchi juhreas-dibbinâ. Schis milsu darbs taggad pabeigts. 13tâ Juli pehzpufsdennâ ta leela jubras-drahte no Ibrufsemmes, no Walenzijas, ar fuggi tillâ aifwesta uf Ameriku, fur ta atnahza Neifuntlandes ohstâ Amerikâ tanni 27tâ Juli. Patti drahte fcho preezigu sinnu atneffa us Ibrufsemmi. Tad nu taggad par pahri stundahm mehhs Ciropeschi warram sinnu dabuhht no tahlas Amerikas.

Amerikaneetim Morse tas gohds nahlahs, fa pirmajs ar to publejees, Ameriku un Ciropu zaur telegrafa-drahti faweenoh. 1843tā gaddā Morse fawu darbu fahla un pehz 15 gaddeem drahte bij gattawa. Tahdas juhras-drahtes fawz par „kabeleem.“ „Kabels“ nosihme fugga-windu. Juhras-telegrafi tadeht par „kabelu“ nosawz, fa drahte beeft aptihhta, zaur ko windai lihdsinajahs. Scha telegrafa taihschana un lishchana malfaja 2½ millijonu dahlderus.

6tā Augustā 1857 diwas fugges, „Niagara“ un „Agamemnona,“ to dahrgo drahtu-nastu aifwedda no Iherusemmes uf Ameriku. Brauzohht drahte juhras-dibbinā tilka eelaishta. Gesahlumā ittin labbi isdewahs. Jau 334 juhdses drahtes bij notihhtas un juhrā eelaishtas, bet 11tā Augustā drahte pahtruhka. Fugges ar drahtu atliffumu greesahs uf mahjahm.

Bet darhs tuhliht no jauna tilka usnemts un 6tā Augustā 1858 fugges ar jaunū drahti taihsjahs uf zellu un fawu darbu laimigi isdarrijuschas, 23schā Augustā atbrauza Neifuntlandes ohstā Amerikā. Bet laifam drahtes taihsitajeem kautkur bij wihlees, jo telegrafa-drahte fawu peenahkumu rittigi ne-isdarrija un jau 4tā Septemberi nekahdas sinnas zaur telegrafu warreja laist. Warrbuht fa drahte kahdā weeta bij apwainota. Bet kas nu warreja sinnaht, kur ta wainiga weeta? Welle nu, kad drahte 2000 juhdses garra un kad ta guht juhras-dibbinā. Tad nu wiffa ta leela nauda tā fā uhdenti bij eemesta!

Wiffu ruddeni un seemu stipri strahdaja ar jaunū kabelu jeb drahti un nu labbal' isdewahs. Atkal diwas fugges to drahti aifwedda un prohti tā: katra fugges wedda puffi no tahs drahtes un abbas brauza, lihds tai puffei, kas no Ciropas tikpat tahla fā no Amerikas. Tē drahtu gallus faweenoja un nu weena fugges brauza uf Ameriku un ohtra uf Ciropu, katra fawu kabelu-daktu notihhdama un juhras-dibbinā eelaishdama. 5tā Augustā abbas fugges atbrauza, weena Amerikā, ohtra Ciropā. 2036 juhdses drahtes gulleja juhras-dibbinā, warren dauds naudas bij istehreta un tomehr arri schorei' wiffas publes bij weltas; ar telegrafu sinnas newarreja ne laist, ne dabbuht.

No ta laika Amerikaneefchi un Englandeefchi nau meeru mettuschē ar jauna kabelu ustaisichanu. Isgahjuschā pawaffarā 1865 jaunš labels palikka gataws. Bet kad to uf Ameriku wedda un kad jau 1250 juhdses drahtes bij notihhtas, tad drahte 4tā Augustā atkal pahtruhka.

Nu pehdigi scho gadd' ar drahtes lishchānu isdewees. Gohds lai irr teem wihreem, kas neapnifuschē publejuschees, famehr scho milsudarbu pabeiguschē!

Walstu jeb pagasta liffumi preefsch Austruma juhemallas gubernijahm.

(Stattees N° 33.)

§ 13.

Wiffi fapulzeta walsts weetneeku pulka spreedumi ihpafschā protokoles schuohres grahmata eerastami.

§ 14.

Kas par fapulzeta walsts un walsts weetneeku pulka spreedumeem grihb fuhdscht, tam dirwu neddetu starpā ja-ufdohdahs usraugu teefai (§ 32).

Ohtra nodalka.

Par walsts jeb pagasta wezzako un preefschneekem.

§ 15.

Katrai muishchā, tāpat arri katrai mahzitaja muishchā, woi widmei, kur pehz liffuma § 1 walste rohдахs, waijaga weena walsts wezzaka, kas tā ja-eezsch, fā § 8 to rahda. Winnam par palihgeem fapulzeta walste pehz waijadshbas un pehz usraugu teefas (§ 32) wehleschānas eezsch lihds tschetreem walsts preefschneekem.

§ 16.

Walsts wezzaka ammata spehls walsts lētās (§ 20) fneedjahs par wisseem kaudihm, kas pee tahs walsts peederr, kas winnu iswehlejis, wiffā walsts aprinkē, kas irr Widsemme par to klauhsbas semmi (Gehorchsland), Iggamumsemme un Sahmu fallā par to semneeku nohmas semmi (Bauer-Pachtland), Kursemme par wiffahm semneeku mahjahm. Pehz polizejas leetahm appatsch winna ammata warras stahw wiffi galwas naudas malfataji, kas walsts aprinkē dshwo, tāpat wiffi no saldatu deenasta pawiffam atlaisti atstawneeki, woi uf nesinnamu laiku ar biffetehm pahrnahkuschē saldati un winnu familijas.

Peelikkums 1. Ta polizejas teefas warra peederr walsts teefai tannē mehrā, fā liffums rahda (§ 25).

Peelikkums 2. Par wisseem teem walsts peederrigeem, kas gan eefsch tahm muishchās rohbeschahm, bet ne walsts aprinkē dshwo, tam walsts wezzakam eefsch polizejas leetahm gan arri warra, bet schē tāš peeminetās weetas un par teem peemineteem kaudihm tad tiffai pascham janem rohhtās, kad redsams, fa no laweschānahs nelaimē zeltohs, tāpat kad muishchās gruntslungš patš usajzinajis.

§ 17.

Walsts polizeja walsts wezzakam ustizzeta, preefschneeki lai darra, ko winsch liss. Bet aprinkē polizejas teefai (pr. Widsemme bruggu-teefai, Kursemme pilsteefai) irr atwehlehts, kur walsts aprinkē leelumš, woi eedshwotaju staitlis to pagchretu, wiffu walsti pehz polizejas leetahm ihpafschās dalkās isfchlirt un walsts wezzakajam un preefschneekem katram pa daktu atdohht, woi winnu starpā deschuri eerilteht. Lai nu buhtu woi schā woi tā, arween preefschneekam fawā walsts aprinkē nodalkā pilniga walsts wezzaka warra rohhtās. — Walsts wezzakam tomehr irr wehlehts un pawehlehts, lai, kad nomanna, fa kahdam preefschneekam juht un ne-eet pehz liffumeem, lai eet palihgā un gahda, fa wiffš pareisi noteef.

§ 18.

Walsts wezzakam lohpa ar teem preefschneekem tahdās muishchās, kur to waijadsetu, irr atwehlehts pa 8 lihds 15 gruntneekem woi nohmneekem weenu par desmitneeku zelt, tam par teem zitteem gruntneekem woi nohmneekem un winna familijahm, faimehm un semmes gruntehm jau-luhtu, fa meers winnu starpā un wiffš pareisi schfirrahš. Teem desmitneekem arri peenahhtahs walsts wezzaka un preefschneeku ammata sinnas pee augstahm teefahm aifneft

un pavissam winneem patlaufigeem buht. Par to, lahdi desmitneeki ezelti, stana jadohd muischas un aprinka polizejai (pr. Kurs. pilsteefai, Wids. bruggas-teefai). Zit ilgi tee desmitneeki sawa ammatā paliks, par to walsts wezzakajs lohpa ar teem preekschneekem lai nospreesch, to mehr sawu ammatu ilgati paturrecht, ne tā pussgaddu negribboschus lai nespeesch.

§ 19.

Polizejas leetas walsts wezzakam un teem preekschneekem schahdas darrischanas:

- walsts waldibas likkumus un preekschraftus wissam walsts aprinkim sinnamus darriht, — aprinka polizejas teefas un usraugu teefas (§ 32) pawehles ispilbiht un par to gabdaht, ka lai walste nei wiltigi pahrgrohsitas waldibas pawehles, nei tahdas mellsu wallodas, kas nemeeru zeff, nebuht netohp islaistas;
- par to gabdaht, ka walsts aprinki meers nejuh un, ja tur suddis, ka no jauna zeffahs, un ka drohscha dshwe laudihm un lauschu mantai pastahw; tapat gabdaht, ka meschi no ugguns un no pohlitajeem, drumas un plawas no stahdes taptu fargatas un tur lahdi nedarbi tomehr notikkuschi, tuh dalin to stahdi apleezinaht;
- pee ugguns grehkeem, uhdens pluhdeem, zilweku un lohpu sehrgahm un zittahm tahdahm leelahm nelaimehm tai walsts aprinki palihdshbu fagahdaht un muischas polizejai par scheem un wisseem sawadeem notikkumeem sinnas doht;
- kad lahdi grubti leeli grehtu darbi walsts aprinki notikkuschi, tohs pahrmefleht, tohs wainigohs fakert un tahs grehla shmes apfargahht, kamehr no augstakas teefas ismekletaji atnahht;
- tahdus laudis walteht, kas rahdaks ne-ustizzami un blehdigi, wasankus un jaldatu behgtus fanemi un muischas polizejai nodohht, lai schi tahlaki aissubhta, us kurreni waijaga, us to lihds schim eerastu wihsht;
- walsts aprinki, tirgds, frohgds, kohrtelds un schentds tapat arri bohds raudshht un sinnaht par rittigu mehru un swarru un gabdaht, ka meers un wifs pehz kahrtas;
- sinnaht par bakku pohtescham walsts aprinki un poh tetus behrnus peeshmeht tais no usraugu teefas (§ 32) apseegelejamās schnohres grahmatahs;
- stohlās, lasaretēs un zittās walsts eerittās, ja walste patte tahs usturr, usluhkoht, ka tur wifs pehz kahrtas;
- usluhkoht, ka tahs walsts kohpjami zeffi, tilti, dambji, tahs pahrzekamas weetas un zittas eerittes, kas wisseem par labbu, pehz kahrtas kohptas;
- usluhkoht, ka semneeku gruntehm un semneeku nohmu mahjahm rohbeschas un rohbeschu shmes neteek ne pahrzeltas, ne saudetas;
- par to sinnaht, ka pee laita tee rewisiones ruffi teef rakstiti un nodohhti; beidsiht
- wissās tahdās waijadshbas, kas § 40 peeminnetas, muischas polizejai par palihgu peestahtees.

§ 20.

Walsts leetas walsts wezzakam pehz sawas ammata warras irr schahdas darrischanas:

- wissu walsts sapulzinashanohs (Gemeindeversammlung), walsts schkirras (Klassenversammlung) — (peelikkums 2 pee § 8) un walsts weetneeku pulku (Gemeindeauschuss) saalzinahht un atlaist un gabdaht, ka tahs runnas eet pehz kahrtas un pehz likkumeem;
- walsts weetneeku pulkam pahrspreeschanas debht wiffas tahs leetas preekschā likt, kas walstei derrigas un par labbu;
- tohs walsts weetneeku pulka spreedumus isdarriht un tai muischas polizejai sinnamus darriht (§ 12);

d) tahdās leetas walstei par aissuhdseju jeb weetneeku buht, tur walsts weetneeku pulka spreeduma newatjaga;

e) par walsts magasibni, walsts lahdi un wissahm zittahm walsts mantahm pehz teem ihpafchi no waldibas dohteem preekschraftteem sinnaht;

f) Widsemmē, Zgganusemmē un Sahmu fallā par to usluhkoht, ka ta klausbas semme (semneeku nohmas semme) netohp nelahdā wihse aistikka, tapat Widsemmē un Sahmu fallā, ka pastahw pa mahjahm fakkamats dsels inwentarijums;

g) sinnaht par nabbageem un flinneekem, kas no walsts teef kohpti un usturreti;

h) zeeti pehz dohteem preekschraftteem par to gabdaht, ka tee walsts lohzeeki, kas negribb strahdaht un sawas walsts nodohschanas ne-ispilda, pee darba teef peespeesti;

i) sinnaht par wisseem walsts darbeem un klauschm, ka par prohwi: zeffu kohpshanu, saldatu eefohrtelshanu, schkubshu stelleshanu;

k) wissus walsts peederrigus pilnigā un rittigā grabmata walsts ruffi farastihht. Wissās iswehleschanās, tā arri wiffās walsts maksachanas jaturrahš pee schi ruffa, pee ka peetitt katram walsts peederrigam katrubrihd' brihw;

l) passes, biffetes, usnemshanas un iseeshanas shmes pehz passes- un pahrakstishanas-likkumeem no 9. Juli 1865 doht un tohs pahrakstishanas-ruffus, us kurreni waijaga, nosuhtht; beidsiht

m) wissu pee trohna un retruhshu nodohschanahm apgabdaht un isdarriht, kas lihds schim pehz likkumeem walsts polizejai bij uswehlehts.

§ 21.

Sapulzetā walste, sapulzetās walsts schkirrās un sapulzetā walsts weetneeku pulkā walsts wezzakajs irraid par preekschschdetaju. Zittai tad naw par preekschschdetaju,

1) kad pats zaur flimmibu aiskawehts, jeb kad pehz likkumeem warx peerahdiht, ka bei nelahdas pascha wainas zittadi aiskawehts atnahht walste sapulzinashanas un walsts weetneeku pulkā;

2) kad walsts weetneeku pulks fanahzis, no walsts wezzaka un preekschneekem rehlinumus fanemt;

3) kad walsts weetneeku pulkam suhdshbas par wezzako un preekschneekem ja-ismekle.

Tanni reisa, kas pirmā punktē shmeta, wezzakajs preekschneeks, tannis reisas, kas ohtrā un treschā punktē shmetas, walsts teefas preekschschdetajs irr par presidenti.

§ 22.

Walsts wezzakam irr wehlehts no wisseem laudihm, kas walsts aprinki mahjo, bet pee walsts nevederr, biffeti jeb passu noprassihht, lai rabda, un ikairu walsts eedshnotaju sawa preekschā aizinaht. Tohs walsts lohzeekus, kas muischas dalkā mahjo, zittadi nedriht sawa preekschā aizinaht, ka zaur muischas polizejas palihdshbu (peelikkums 2 pee § 16).

§ 23.

Walsts preekschneeki walsts wezzakam par palihgeem peedohti. Tas wezzakajs winneem zittu walsts waldishanas dalku p. pr. to magasibni, to nabbagu nammu, to walsts lahdi war atdoht, lai par to sinu, bet tatschu pascham ihsteni ja-atbild. Pee walsts naudās isdohschanas, pee walsts kustamu un netustamu mantu pahrdohschanas, tapat pee walsts nodohschanu un darbu (nastu) isdallishanas walsts wezzakam, ja augstakās waldibas atwehleschana nebuhtu waijadshga, jaspreesch un jagahda kohpā ar

preefschneeteem, ta ka leelata pufse no teem, woi tur naw wairal ne la diwi preefschneeki, ta ka jel weens no teem ar wezzato weena prahta.

§ 24.

Par nellauftbu woi prettibu prett tahdahn polizejas pawehlehm, kas pehz liffumeem islaistas, walsts wezzatam irr wehlehts latram, kas appatsch wiinna spehta (Jurisdiction) stahw, no sawas pufses zeetumu lihds diwi deenahn woi strahpes naudu lihds weenu rubuli nospreest. Sa kas to minnetu strahpes naudu nespehj matfahrt, to tahdu walsts wezzatajs warr uf 1 woi 2 deenahn pee walsts darba liff, ja tiffai tas zilweks pehz liffumeem no tahdas pahrmahzifchanas naw swabbads. Kas dohma, ta winsch nepareifi buhtu strahpehts, tam irr wakka diwju neddefu starpā pee tahm § 32 minnetahn teefahm fuhdsjetees.

Trefcha nodakka.

Par walsts jeb pagasta teefu.

§ 25.

Lihds tam laikam, tur jaunās teefas Austruma juhmal-las gubernijas buhs ezejtas, walsts teefahm ta patte dalka un warra pehz teem pascheem liffumeem paleet, ta lihds schim bijis, tapat tahdas leetās, tur it neweens prettim nerunna, tapat ziwil-prozessēs, tapat pee noseegumeem prett polizeju, tapat arri zittās pehz liffumeem sunnamās teefas darrifchanās (freiwillige Gerichtsbarkeit). Noseegumus prett polizeju walsts teefa nemm teefahrt: 1) kad pats, kas apwainohs, fuhds, woi wiinna wezzatee, woi wiinna pehrminderi, prohti, kad pats pilnōs gaddōs wehl naw; 2) kad muifchas polizeja, walsts wezzatajs woi preefschneeks to wehlejahs un 3) kad tee, kas to nedarbu redsejufchi, walsts teefai sinu dohd. Kad ta darrihts, tad walsts teefa to leetu ismekle un pehz polizejas strahpes liffumeem, kas semneeku liffumu grahamtās, spreedumu ir spreesch, ir patte idarra.

Peelikkums. Iggauu gubernija pehz schi liffuma § 25 un pehz ta peelikkuma 2 pee § 2 walsts teefas ezejfamas. Tahs jazelt, kamehr tee jaunee liffumi par teefas buhschanu wehl naw isfluddinati, pehz Widsemmes semneeku liffumu grahamtās no 13. November 1860 §§ 325, 328 un 337. Zil tahdu sneegs winnu warra ziwil-prozessēs un polizejas teefas leetās, to apspreedihs ta kommissione, kas par semneeku leetahm, pehz general-gubernatora sinnas un padohma.

Trefchais gabbals.

Kahda wihse tohs walsts jeb pagasta ammata wihrus buhs ezejt un atlais, kahdas teefas winneem un kahda atbildschana.

Pirma nodakka.

Kahda wihse tohs walsts jeb pagasta ammata wihrus buhs ezejt un atlais.

§ 26.

Walsts wezzato un preefschneekus fapulzeta walste (§ 8) zelt; zil preefschneeku jazelt, usraugu teefa (§ 32) nospreesch. Magasihnes wihru walsts weeneeku pulks iswehlejahs. Par walsts rakstu apghadataju, par protokoles rakstijaju pee fapulzetās walsts weeneeku pulka un pee walsts teefas, tas walsts weeneeku pulks walsts srihweri zelt, woi uf laiku lihgt. Leelatās walstēs, tapat tur, tur wairal ne ta meena walste appatsch weenas walsts teefas stahw, (peelikkums 2 pee § 2) ta walsts teefa ar usraugu teefas (§ 32) apstiprinafchanu preesch fewim ihpafchu teefas srihweri warr turreht. Walsts wezzatam, preefschneeteem un srihwirim no walsts lohne jadohd.

Sa tur notiftōhs, ta walsts weeneeku pulks weena meh-

nescha starpā walsts srihweri wehl nebuhtu ne zehlis, ne lihjis, tad usraugu teefa to zelt un tuhliht nospreesch, zil lohnes wiinam jadohd. Wissi walsts ammata wihri, tapat tee teefneschi uf trim gaddeem teel zelti.

§ 27.

Katru jaunu ammata wihra zehlumu walsts wezzatajs lai muifchas polizejai sinnamu darra, un lai usraugu teefai (§ 32) apstiprinafchanas deht rakstu laisch. Tee apstiprinatee walsts ammata wihri tad jaswehrina. To apstiprinafchanu tiff tad warr aisleegt, kad tee zehleji nau zeh-lufchi pehz teem preesch ammata wihru zelschanas nolif-teem liffumeem; woi kad tee liffumi rahda, ta tee zeltee ihsti nemas nebija zeltami (§ 28).

§ 28.

Walsts ammatōs naw zeltami tahdi, kas zaur teefas spreedumu apstrahpeti, woi kas zaur spreedumu no wainas naw skaidroti, bet ta schinni wainā, lai arr' nebuhtu pilnigi peerahdama, palikkufchi; tad arri wehl tahdi, kas nupat ismeklejami, woi appatsch teefas stahw, un kas kahdahn reifahm par palaidnibu polizejas strahpes dabuju-fchi. Wissi zitti pee walsts peederige, 25 gaddus wezzi kristigas tizzibas wihri walsts ammatōs irr zeltami. Par walsts wezzato, par walsts preefschneeteem un par walsts teefas preefschfehdetaju tiffai gruntineeki jeb nohmneeki zeltami. Walsts wezzatam un walsts teefas preefschfehdetajam nedriht wehl zittu kahdu walsts ammatu uswehleht. Bet zittus kahdus walsts ammatu walste, kad patihlahs, driht farweenoh weena wihra rohās.

Peelikkums. Widsemmes semneeku liffumu grahamtās no 13ta November 1860 § 326 paleet sawa spehta.

§ 29.

Sa kahds no fapulzetās walsts walsts-weeneekōs, woi kahda walsts ammata tohp zelt, bet jau pahri par 60 gaddeem wezs irr, woi kad winsch jau pilnu ammata laiku isdeenejis, woi kad wiinam grubta flimmiba, woi kad pats mahju woi nohmneeks, woi gruntneeks buhdams winsch par bahriku pehrminderi un kad wiinam to paschu bahriku mahjas arri jawalda, beidsot kad wiinam pascham jau tahds ammatōs, woi tahda maifes pelna, las nestahw no weenas weetas ta sawa walste, tad tahdam brihw no ta uswehlejama ammata, woi no walsts weeneeteem atteittees.

Peelikkums. Kad kahds walsts lohzeelis sawu pilnu ammata laiku isdeenejis un pehz triju gaddu starpas atkal no jauna kahda walsts ammata tohp zelt, tad tam naw brihw atteittees.

§ 30.

Wissi walsts ammata wihri, tapat arri tee walsts weeneeki, kad wiinai woi kahdu nefahrtibu strahda, woi saweem ammata preefschrafsteem pretti darra, woi grehtu darbus padarra, woi liffumus pahrfahp un par to teefas rohās nahl, zaur usraugu teefu (§ 32) no sawa ammata uf kahdu laiku atzeltami un teefai atdohdami, lai schi winnus apstrahpe, woi pawissam no ammata nozelt. Kad skaidri redsams, ta walsts srihwiris sawu ammatu uf ne-kahdu wihri nemahl pildih, tad winsch zaur tahs paschas usraugu teefas pawehli (im Disciplinarwege) atzeltams.

(Uf preefschu beigums.)

Grahamtu sinna.

Plates funga grahamtu bohde pee schablu-wahrteem Ribga un wiffas grahamtu bohdes warr dabubht schabdu grahamtu:

Ubbags un wirna audsetue, jeb: Kas mihlestitibu fehj, tas preeku planj,

ar 12 bildehm pufschobts un drikti apghabhts no G. Plates. Wassa 20 fap. f.

Sluddinaſchanas.

Wallas kreisê Trifates basu. draudse krob-
na Wezz-Wahlesmuischâ (publ. Alt Sacken-
hof) taps ar augstas waldischanas pakauscha-
un schogadd, tã arri nabfoschôs gaddôs, tai
11ta Oktober un 26ta April sirgu, lohpu,
linnu, krahmu un bohdu-tirgê turrehts.

Saffes muischâ, Kurjemmê, Janu-
ſelgawas aprinki, tiks tai virmdeenâ peh-
27ta August noturrehts lohpu un fir-
gu-tirgus.

Tas Waltenbergu tirgê, eefsch Maj-Sal-
lag draudses, tiks schinnî gaddâ diwi dec-
nu agral noturrehts, tas irr ap 13ta Sep-
tember. Ta muischas waldischana. 2

Par webrâ lifschann.

Wisseem muhsu draugeem sinnamu dar-
ram, la Anilin-pehrwes preefsch rohschu-
farkana, silgana un filla pehrweschanas,
tikpat labbas tã arween, par 20 prozen-
tehm lehtafas paliffuschas. Pee mums
arween arri irr dabujamas kofchinella sal-
we un kofchinelle pehrwe, preefsch pellebka,
bruhna, filla, falka un dseltena pehrwe-
ſchanas. Labbalahs sehwellobzinus pahr-
dohdam par 6 rub. lasti.

A. u. W. Wetterich
pehrwu- un apteekera prezzu-bohdê pee
Pehtera basnijas, Minzeelâ N. 2.

Janna bohde.

Saweem mihteem draugeem un pasihstameem
sinnamu darru, ta pats us farwu rohku esmu ee-
taifijis apteekera-prezzu un pehrwju bohdi,
fur apfohlu turreht wiffulabbafahs prezzes par leh-
tako tirgu.

Adolf Wetterich,

(zittureis' Frey.)

6

Sunder-eelâ N. 16, Luzzawu mahjâ, Ribgâ.

J. Birgermeistera**Wahzu tehrauda un wiffina prezzu-bohdê**

Ribgâ, pee Nabhuschâ us stubra, un kas jau 75 gaddus pasta hm,

attal par jaunu atwesti no Sak-
schu semmi musihka ribki, tã, wi-
joles, gitares, flarnetes, trom-
petes, bohgeni, un ihstahs Rohmee-
schu seidas, armonikas un afordioni,

leijerkastes; bes tam tẽ irr dabujamas wiffadu ammatneeku ribki un luh-
dsu wiffus farwus wezzus pirzejus, pee mannim attal pirkt un apfohlu
labbu prezzi un lehtu tirgu; andelmanni dabbuhs pelnas-teefu wirfû.

A. Th. Thies**Englischu magasinâ**

falku- un walles-eelu stubri, R. Schweinfurta nammâ
warr dabubt leelâ un masâ pulkâ
stempeletus besmerus no wiffada leeluma, englischu
laktari, skruhstikkus un sahgu.

Deenestneeku kantoris „Ekspress“

un

peemeldeschanas-kantoris.

Ribgâ, leelâ smiltschu-eelâ N. 9.

Lai wisseem tahdeem zilwekem, kam weetu waijaga, warretu pa-
lihdscht, ta tee ahtri labbus lungus atrohd, irr tepat peeminnetâ
weetâ cetajihst „peemeldeschanas kantoris.“

Tadehl lai wiffi, kas kutscheru, sullainu, kchschu un
istab'meitu weetas melle, drihs tẽ peemeldahs un tee tad drihs
tiks maifẽ.

Lai neubhtu dands jatirda un jarunna, tad tik katram waijag
parahdiht farwu passî un leezibas-rakstu no pehdejeem deenesta fun-
geem. Tahdeem, kas wehl naw deenejuschi, japeenes kahda parah-
dischanas no farwas walst- jeb pagasta-teefas, jeb no pasihstameem
zilwekem.

Par wiffu to isdarrischannu, kas tẽ flahst, katram weetas mekleta-
jam tiffai 25 kap. f. jamakfa.

10

Lihdi 19. August pee Ribgâ atnahfuschî 1684 fuggi un aishghjuschî 1518 fuggi.

Abilbedams redattehrs A. Leiran.

Drillehts pee Ernst Plates, Ribgâ.

No zensures atwehlehts.

Ribgâ, 19. August 1866.

Semmju laudihm derrigus **Petrole-
um-eljes-lampes** no dasch'daschadabm
sortehm esmu dabujis, probti, kas neween
ihsti derrigas, bet arri lehtas. Rã nu tahs
sortes irr daschadas, tã arri tas tirgus, prob-
ri 70, 75, 80 un 85 kap., 1 rub. un 1 rub.
20 kap. gabbals.

Tahdas petroleuma-lampas, fo drohscht
warr bruhleht rijã, stallã un zittur, fur lehti
ugguns warr isfprukt, irr diwejadahs sor-
tes, no lurrabm ta leelaka makfa 2 rub.
25 kap., ta majaka 1 rub. 80 kap. — Smal-
kafas galda lampes no 1 rub. 50 kap. fah-
sobt jo dahrgakas warr dabubt. Pakarra-
mas lampes preefsch krodhsneekem, boh-
dehm un faimes istababm makfa 1 rub.
75 kap., 2, 3 rub. n. t. pr.

Ribgâ

G. Höflinger,

jaun-eelâ, pretti Dohmas gangim.

Wiffas schahdas lampas arri Ribzbur-
gas muischâ irr dabujamas par to pa-
schu tirgu. Arri to smalkako Petroleum
tur pabrdoht.

Weena bruhna kanna irr peeklihdust
ſelgawas schoffejas mallâ 5 werstes no
Ribgas pee

A. Altberg.

10tã August deenã us daugawas pasud-
duse laiwa ar wiffu enkuri; enkuram bij
eesists tas wahds: „Pampo.“ Kas to laiwa
un enkuri flappebs rohlâ un peemeldehs
Terenkoma trakteeri Ribgâ, netah no Mell-
galwu namma, tas dabbuhs 10 rublus pa-
reizibas algas.